

Forfatter: Paludan-Müller, Fr.

Titel: Paludan-Müllers poetiske Skrifter i Udvalg, III. Bind

Citation: Paludan-Müller, Fr.: "Paludan-Müllers poetiske Skrifter i Udvalg, III. Bind", i Paludan-Müller, Fr.: *Paludan-Müllers poetiske Skrifter i Udvalg, III. Bind*, udg. af CARL S. PETERSEN , 1909, s. 399. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-paludanm03-shoot-idm140319424331024/facsimile.pdf> (tilgået 03. december 2021)

Anvendt udgave: Paludan-Müllers poetiske Skrifter i Udvalg, III. Bind

Ophavsret Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen.](#)

smukke lille Digt. Sjældent er den stille Lykke, Kontemplationen skænket, byprist med adlere Inderlighed. Denne Apoteose af Døden har en Svane-sangs Rimbød." — Svensk tidsskrift för politik, ekonomi och literatur, 1875, Side 329—28 (af C. R. N[ylom]): „Vi möta bland [dessa års danska] författarne en veteran, som, efter att ha förvärfvat sig välgrundaet skalderykte ej blott inom sitt eget land, utan äfven hos oss och i hela Europa, ämnar på sin ålders dagar återvända till sin ungdomskärlek, i det han behandlar ett mytologiskt ämne. Sedan Paludan-Müller besjungit Amor och Psyche, Venus, Apollo och Dryaden, Thiton och Aurora, har han nu vänt till sig Adonis, den undersköne grekiske ynglingen, hvars förtidiga död för den antika föreställningen var en sinnebild för den jubelfyllda, men kortvariga våren. Vid genomläsningen af dessa väl sagda, men objektivi hållna och något kyliga samt derjemte af en egendomlig melankoli genomträngda strofer föres tanken ovilkorligen tillbaka till en annan behandling af samma ämne, nämligen Shakespeares. Är deenes framställning af Venus och Adonis med sin förädlade sinlighet och sin brännande ärgglöd att likna vid en målning af någon bland de store venetianarne, så kan Paludan-Müllers älderdomsdikt närmast jämföras med en reliefframställning af ämnet i grekisk renaissancesstil, — fint och ädelt, men magert och tunnt, samt utan den egendommiga lifsfülhet, som äfven den antika idealframställningen medgaf, och som i så öfversvallande mått finnes hos Shakespeare. En sårre motsats kan icke tänkas: men de behandla också olika delar af sagan, ty medan Shakespeare framställer Venus' kärlek till den hänförande ynglingen och hennes sorg öfver hans död, är det hos Paludan-Müller hans nedstigande till dödens boningar, som utgör ämnet, och vi se honom sist, då han hemfallit åt stöthetsgudinnans rival, Proserpina, och druckit en bägere af Lethes vatten, försjunka i evighetens ro, ett stilla föremål för hennes kärleksfulla betraktande." — The Academy, Vol. 6 (1874), Side 553 (af Edmund W. Gosse): „Adonis differs from Tiderne skifte as much as a sonnet of Shakespeare's differs from the Comedy of Errors. It is a short poem of less than fifty stanzas in the manner of the early mythological studies in which Paludan-Müller developed his poetic individuality in its purest and loveliest form. It belongs to the same class of his writings as Thiton and Amor og Psyche, though it is much slighter and more direct than these. . . . The boat of Charon passes in silence down the dark channel, roofed in with rocks, described by the poet in words that recall Mr. Stanhope's wonderful picture of this year. . . . Short as it is, this poem is a master-piece of melody and dignity, and we welcome it with delight as a sign that the master-hand of Frederik Paludan-Müller has not yet begun to tremble or to fail."

Side 315 Linje 1: *Charon, Plutos Færgemand*] Pluto er det latinske Navn paa Dødsguden i den græsk-romerske Mytologi; han er gift med Døds gudinden Proserpina og hersker sammen med hende over de Dødes Rige. Dette tænkes liggende under Jorden med Nedgang gennem skumle Huler eller Kløfter, og var omgivet og gennemstrømmet af Floder, over hvilke de døde blev færgede af Færgemanden Charon (tænkes som en gammel Mand med mørkt Blik og langt, uredt Haar) for derefter at komme til Døds gudindens Hal. De døde tænkes som Skygger og førte en glædesløs Skyggetilværelse, der er en Afspjelling af deres Liv paa Jorden.

Side 315 Linje 24: *Venusdyrker*] Venus er det latinske Navn paa Elskovsgudinden i den græsk-romerske Mytologi.

Side 315 Linje 31: *Proserpina*] det latinske Navn paa Døds gudinden i den græsk-romerske Mytologi (græsk: Persephone).

Side 318 Linje 29: *Købt din Færgemand hans Løn*] hver, der af Charon blev sat over Dødsrigets Floder, skulde betale Færgpenge, hvorfor man

plejede at lægge de afdøde en lille Mønt (Obol) i Munden. De, der ikke kunde betale, flakkede som Skygger omkring ved Flodbreden, saa længe indtil Charon fæste Medlidenshed med dem og satte dem over.

Side 319 Linje 28: *Læna*] det latinske Navn paa Maanegudinden (Maanen) i den græsk-romerske Mytologi.

Side 321 Linje 7: *dit Skæe*] om P.-M.s hyppige Brug af Ejestedord eller Ejeform, hvor man nu bruger Forholdsord, se Anm. til 1ste Binds Side 119 Linje 18.

Side 321 Linje 28: *Lethesfloden*] Lethe er en af de Floder som gennemstrømmer Dødsriget; det er Glemsefloden, af hvis Vand de døde skulde drikke ved Ankomsten til Dødsriget for at glemme deres jordiske Tilværelse.